

ਦੀ ਧਾਰਾ 172, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 162, 173(4) ਅਤੇ 207-ਏ(3), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਹੜਾ ਦੋ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਲਈ। ਧਾਰਾ 162, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ, ਭਾਵੇਂ ਪੁਲਿਸ-ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ" ਸ਼ਬਦ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਆਨ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 172, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 162(1), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 162(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 161(3) ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 172, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ-ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 172, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ-ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ।

(12) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੀਕਾਂ ਲਈ, 5 ਇਹ 1੯੬1 ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਫੁਟਕਲ ਸਿਵਲ

ਐਮ ਐਲ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਰਮਾ ਜੇ. ਜੇ.

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ। - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ। - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1969 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 426.

15 ਮਾਰਚ 1974 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ (1922 ਦਾ IV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 25, 26, 27, 36 ਅਤੇ 42— ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਸਕੀਮ, ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡੈਂਟ ਹਾਊਸ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਸਕਦੀ ਹੈ —ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ—ਕੀ ਫਰੇਮ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ

Piara Singh Uttam Singh v. The State of Punjab, etc. (Sharma, J.)

ਲਈ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ —ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ—ਕੀ 'ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ'-ਮੁੜ-ਹਾਊਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ 'ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਹਾਊਸ ਮਾਲਕ' ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ-ਕੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ (2)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਜਿਸਦਾ ਉਜਾੜਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟਰੱਸਟ ਦੁਬਾਰਾ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। -ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁੜ-ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਸਬੇ ਦੀ ਸੈਨੇਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਟਰੱਸਟ ਲਈ ਕਸਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਘਰ' ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਸਾਧਾਰਨ 'ਨਿਵਾਸੀ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ' ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 25, 26 ਅਤੇ 27 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਸਲਈ, 'ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ³ ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਆਫ ਹੈਲਥ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਟਰੱਸਟ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਲਈ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਹਨ

Piara Singh Uttam Singh y. The State of Punjab, etc. (Sharma, J.)

ਚੌਕ ਅੱਡਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਬਸ਼ਰਤ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ 50:50 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 24 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਤੇ *ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ*। ਇਸ 'ਤੇ, ਟਰੱਸਟ ਨੇ 31 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਚੌਕ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਕਨਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। 18 ਅਗਸਤ, 25 ਅਗਸਤ ਅਤੇ 1 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 30 ਅਗਸਤ, 1961 ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲਾਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕੀਮ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਜੋ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਕੀਮ ਵਿਰੁੱਧ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਨੇ 28 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਕੇ. ਦੀਵਾਨ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਅਤੇ ਸੌਤਿਆ ਪਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 30 ਦਸੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 6, ਜੋ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ: 7 ਤੋਂ 20, ਜੋ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਲਈ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੁਝ ਅਨੁਬੰਧ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ।

(3) ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕੀਮ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ 7 ਫਰਵਰੀ 1969 ਨੂੰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ

ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸੀ-ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਲਈ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ

(4) 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 1973 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ “ਨਿਵਾਸੀ-ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੈਚ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੇਸ ਇਸ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਘਰ' ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਚ 'ਦੁਕਾਨ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੇ ਸਫ਼ਾ 363 ਅਤੇ 364 'ਤੇ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ ਵਾਲੀਅਮ 41 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ : - "ਹਾਊਸ-

ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ, ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ

"ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢਾਂਚੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਸੈੱਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਆਸਰਾ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ।, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਇਮਾਰਤ, ਜਾਂ ਢਾਂਚਾ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(6) ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਠਾਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਬਦ 'ਘਰ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਫਰਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 'ਵਪਾਰਕ ਘਰ' ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਕੁੱਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰ- * ਜਹਾਜ਼, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੇਠਲਾ ਸਦਨ ਜਾਂ ਉੱਚ ਸਦਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਜੂਏ ਦੇ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਖੇਡ ਘਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਕੱਪੜਾ ਵਰਗੀ ਵਸਤੂ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨੂੰ ਕੱਪੜਾ ਘਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ; ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ, ਸਰਾਏ ਜਾਂ ਕਟੜਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਘਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਕਾਫ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹਨ। *ਸਤ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ (1)* ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਸ਼ਾਪ 5' ਸ਼ਬਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

ਵਧਾਵਾ ਮਾਈ ਬਨਾਮ ਲਫ਼ਮਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ *ਭੰਬਾ ਰਾਮ* ਬਨਾਮ *ਅੱਲ੍ਹਾ ਬਖਸ਼* (3) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਅਤਰ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਸਤ ਸਿੰਘ* (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੁਦਾਮ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ-ਦੁਕਾਨ - ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਝੱਬਨ ਲਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਇਮਾਰਤ ਹੋਣੀ ਹੈ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਘਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਸੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦਾ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1923 ਲਹ 209।
- (2) ਏਆਈਆਰ 1924 ਲਹ. 213.
- (3) (1915) 69 ਪੀਆਰ 1915.
- (4) (1906) 113 ਪੀਆਰ 1906.
- (5) ਏਆਈਆਰ 1925 ਲਹ. 544 (DB)

ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਥਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਾਚਾਗਤ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Piara Singh Uttam Singh v. The State of Punjab, etc. (Sharma, J.)

ਸੰਧੀ ਬਨਾਮ ਖੈਰ-ਉਦ-ਦੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਕਮ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਥਾਨ' ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। 'ਦੁਕਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰਖਾਣ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਅਹਾਤੇ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਸ ਰਾਜ ਜੂਨੀਵਾਲ ਬਨਾਮ ਗੌਕਲ ਚੰਦ ਜੈਨੀ (7) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸਨ, ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ, ਜੇ. ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ: -

"ਇਹ ਉਸ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਗਲੀ ਇੱਕ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ, ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਸਦੀ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਖੁਦ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ"

(fii) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1927 ਲਹ. 328.

(71) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਲਹ. 808.

(7) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਸੀ ਜਾਂ ਘਰ, ਉਸ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਘਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਫੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(8) ਇਹ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਆਮ ਸੁਧਾਰ ਸਕੀਮਾਂ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਸਕੀਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਸਟ੍ਰੀਟ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਸਟ੍ਰੀਟ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"ਸੈਕਸ਼ਨ 25: ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਯੋਜਨਾ:

ਜੇਕਰ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਯੋਜਨਾ' ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਸੈਕਸ਼ਨ 26: ਰਿਹਾਇਸ਼ ਯੋਜਨਾ:

ਜਦੋਂ ਵੀ ਟਰੱਸਟ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹੇ ਸਾਰੇ ਨਿਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 27.-ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼:

, ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਜਿਸ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ, ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਲਈ ਟਰੱਸਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਵਾਸੀ ਦੇ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਲਈ ਧਾਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਕਿਸੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣਾ, ਜੋ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਹਾਊਸਿੰਗ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਯੋਜਨਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਐਕਟਿੰਗ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਲੇਬਰ ਲਈ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਐਕਟਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟਰੱਸਟ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

(9) ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਇੱਕ ਯੋਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰੀਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਕਾਨਾਂ ਜਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ। ਇਮਾਰਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟਰੱਸਟ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਕਾਨਾਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(10) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਸਟ ਇੱਕ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਮੁੱਖ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। "ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਇੱਕ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ

ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੱਕ ਵਰਗ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕਸਬੇ ਦੇ ਸੈਨੇਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਟਰੱਸਟ ਲਈ ਕਸਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਉੱਜੜ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਹਾਊਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁੜ-ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

(11) ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਹਾਊਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਗਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਤਿ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੱਸਟ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ

Piara Singh Uttam Singh v. The State of Punjab, etc. (Sharma, J.)

ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਆਫ ਹੈਲਥ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਕੀਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਪਹਿਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਰੱਸਟ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 40 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(2) ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟਰੱਸਟ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ, ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 40 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਐਕਟ ਦੇ 36 ਅਤੇ 37 ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਹਾਊਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜੋ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਜਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਸਕੀਮ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) V. ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ combined read11of1 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਫਰੇਮਿੰਗ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟਿਸ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਆਫ ਹੈਲਥ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਹਨ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ <> ■ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। 'b'actions ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਟਰੱਸਟ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਸਕੀਮ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਆਵਾਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਤਾਂ ਜੋ, ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਖੁਦ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(2) (ਦੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੀਮ ਮਾੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੜ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

(13) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 5 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ, 21 ਅਗਸਤ, 1961 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 153 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਇਹ ਕਿ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ, ਅਗਸਤ, 1947 ਵਿਚ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਸਨ - 14 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਮੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਖਾੜ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ੀਬਤਾਂ ਝੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁੱਖੋਂ ਸਿਰੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ - ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਬਿਰਧ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 100 ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਨਿਰਾਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(14) ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਮੁੜ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।

ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਨਰ-ਹਾਊਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

(15) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਕੇਵਲ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਸੱਚਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੰਧ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸ

ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਕਾਨ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਬਣੇ ਕੁਝ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। *ਝੱਬਨ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਠਿਆ ਸੀ*, ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣਾ, ਜੋ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਜੋਤੀ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਸੇਲ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵਿਹੜਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਫਿਨ-ਸੈੱਡ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਵੀ ਸੀ। ਟੀਨ-ਸੈੱਡ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਜਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਜਾਈ ਪਈ ਸੀ। ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੱਝ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਮਿਲੀ। ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਕਮਰੇ "ਘਰਾ*" ਦੀ ਸਖਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਰਟ-ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਮਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ

ਜਗਨ ਨਾਥ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਟੇਕ ਚੰਦ ਆਦਿ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

> ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਓਮ. ਜੇਕਰ ਇਸ ਕੋਰਟ-ਯਾਰਡ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰੀ ਗੇਟ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰਹਿਣਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ "ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(16) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

(17) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਵੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

V ERMA, J.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ ਕੇ. ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਜਗਨ ਨਾਥ, ਆਦਿ। - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਆਦਿ.,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

CR ਨੰਬਰ 1197.

i /

*

15 ਮਾਰਚ 1974 ਈ.

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)— ਧਾਰਾ 115(ਸੀ), ਆਰਡਰ V ਨਿਯਮ 1, 2 ਅਤੇ 20 ਅਤੇ ਆਰਡਰ IX ਨਿਯਮ 13— ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ■ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ —ਕੀ 'ਬਕਾਇਆ ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮੇਂ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ-ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ - ਭਾਵੇਂ 'ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ - ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ 'ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ' ਪਰ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ— ਕੋਰਟ— ਕੀ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ— ਕਿਸੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ 'ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੌਰ' 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ

ਧਾਰਾ 115(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ V ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਮਨ 'ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ